

- (/)
- 🏠 (/)
- > Kunst - Arkitektur - Haver - Design - Mode (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kunst-arkitektur-haver-design-mode>)
- > Bøger (<http://www.historie-online.dk/boger>)
- > Anmeldelser (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5>) > Den forstenede skov

← **Forrige artikel** (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kunst-arkitektur-haver-design-mode/faaborg-museum-and-the-artists-colony>)

Den forstenede skov

Kategori: Anmeldelser

Visninger: 2446

Del artikel: **f** (<https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kunst-arkitektur-haver-design-mode/den-forstenede-skov>) **t** (<https://twitter.com/home?status=>. Aktiviteten kan ses på <http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kunst-arkitektur-haver-design-mode/den-forstenede-skov>) **in** (<http://www.linkedin.com/shareArticle?mini=true&url=http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kunst-arkitektur-haver-design-mode/den-forstenede-skov&title=>)

Steen Estvad Petersen.

Den forstenede skov.- Om stedets ånd.

Gyldendall. 117 sider. Ill. 249,95 kr.

Af Anders Ellegaard, cand.jur.

Anmeldelse af en bog om arkitektur på historie-online?

Tja... Tænk på balladen om nedrivning af den over 100 år gamle skole i Ringkøbing, eller renovering af og tilbygning til Nyborg Slot, eller opdatering af Himmelbjerget. - Protestgrupper og historieinteresserede har i alle tre tilfælde blandt andet slået på bevaring af kulturhistorie og kulturhistoriske bygninger – og af stedets ånd.

Arkitekt Steen Estvad Petersen har i sin nye bog skrevet om begrebet Genius loci eller på dansk: stedets ånd. "Begrebet bruges om arkitektur, som er skabt med forståelse for et steds kulturbetingede traditioner." Det betones dog, at begrebet er under konstant evaluering og kan ændre sig med tiden.

I "Rum" gennemgås eksempler på arkitektur i overensstemmelse med begrebet "stedets ånd": dansesalen på Selsø Slot (Barok), Stærekassen (Art Deco) og Herrnhuternes salshus i Christiansfeld. - Arkitekters forsøg på at formidle deres visioner ved skitser og computergenererede renderinger (billeder) af bygninger og pladser med solskin, mødre med barnevogne, legende børn, vilde svaner og frodige, grønne oaser får et spark: de er grundkomiske, "Fordi ingen i virkeligheden tror et sekund på, at det kommende byggeri nogensinde kommer til at se sådan ud."

I "Byrum" gennemgås Amalienborg slotsplads. Ottekantet med fire palæer og Salys rytterstatue af Frederik d. Femte og den oprindelige synsakse fra Frederikskirken til Toldbodgade. "Den arkitektoniske syntese på Enevælden." Dette er i følge forfatteren blevet totalt ødelagt af først Amaliehaven og senere Operaen på Dokøen. Begge dele i strid med stedets ånd. - Amaliehaven ligner en udstilling for en planteskole og Operaen er nærmest en kopi af den franske arkitekt Jean Nouvels koncert- og conferencecenter i Luzern. - Pengenes magt sejrede over de kunst- og arkitektyndige. - "Og Operaen skulle aldrig have været bygget. På dét sted."

I "Vadehavets katedral" beskrives den renoverede domkirkeplads og det nye kannikehus i Ribe som værende helt i stedets ånd. - I "Skæverten i Skagen" er der til gengæld ingen ros til tilbygningen og mellemgangen til Ulrik Plesners gamle museum i Skagen. - Derimod roses Fåborg Museum, Vadehavscenteret, Clay, museumsområdet ved Jelling med flere for netop arkitektur og materialevalg i "stedets ånd."

I "Haverum" bliver hækkene omkring parcelhushaver berømmet som værende en del af det danske kulturlandskab. En hæk og dens ejer indgår i en symbiose, hvor den ene giver læ og privatliv, medens den anden gøder, klipper og former. Og så kan hække kamuflere mange arkitektoniske uhyrligheder. - "Gudsageren" (egtl. kirkegården i Christiansfeld) kalder forfatteren kirkegårde og de lave buksbomhække, som ofte indrammer gravene. De er måske en saga blot med nye generationers ændrede ønsker. - "Abildgården" kaldes de smukke æbleplantager, som måske lever på lånt tid i konkurrence med udenlandske billigere æbler.

I "Landskabsrum" tager forfatteren fat på genskabelsen af barokhaven ved Frederiksborg Slot. Der findes kun en enkelt tegning af den oprindelige have, og den er endda lavet et par årtier efter havens anlæggelse. Den nuværende have betegnes som rent gætværk. Forfatteren havde hellere set en kaskade- og parterrehave i et nutidigt formsprog med barokhavens oprindelige idé i plan og topografi. Nyt og moderne byggeri eller anlæg mødes ofte med stor modstand og protester, medens genopførelse af noget tidligere eller gammelt er i orden.

"Kysteksem" kalder forfatteren bebyggelsen af de nære kystområder. Efter Anden Verdenskrig tog sommerhusbyggeriet fart, og med det fulgte de tilhørende bebyggelser som forretninger, hoteller, badelande med mere. Sommerhusene har skiftet form fra primitive træhytter til nærmest parcelhuslignende byggerier. Der advares mod tivolisering af kystområderne, med risiko for at turisterne bliver borte.

I "Vadernes puls" roses Vadehavscenteret for at leve op til begrebet "stedets ånd." Forfatteren omtaler den ældgamle regionale byggeskik med tæggerør og kalder centeret for en enorm skulptur i tæggerør. Ordbøgerne kender kun ordet tækkerør.

"Himmelrum" er et blandet afsnit. Først diskuteres bygningers placering i landskabet, de tre broer over bælterne og lys og lyssætning på bygninger og pladser.

Herefter skifter bogen emne eller rettere emner. Investorer, byggeriproducenter og entreprenører har overtaget stort set alt byggeri, selv om ordet "arkitekttegnet" stadig sælger. Individuelle, arkitekttegnede huse kan prismæssigt ikke hamle op med industrielle parcelhuse.

Det moderne, fortættede (newspeak?) højhusbyggeri i næsten alle større byer havde en forgænger i anden halvdel af 1800-tallet, hvor der var stor afvandring fra landbruget til byerne. Spekulanter byggede lejekaserner som for eksempel brokvartererne i København. I dag er der brugt milliarder på at renovere og modernisere dem. Forfatteren ser en parallel i den nuværende ophobning af højhuse især i nu uudnyttede havneområder. Disse højhuse er stort set ens i alle byer i hele verden, og arkitekter får højst mulighed for lidt pynt på facaderne. De få bygninger lavet af "stjernearkitekter" er undtagelser. Forfatteren forudser renoivering og modernisering af højhusene for vore efterkommere – hvis de får råd!

Bogen slutter med en tænkt frigørelse af arkitekterne fra bygherrer, investorer og entreprenører og alle deres avancer ved at danne selvfinansierende byggefællesskaber. Arkitekterne skulle selv være bygherrer og investorer. - Og så ville de kunne følge stedets ånd.

Det er fornøjeligt at læse en bog, hvor forfatteren råt for usødet giver sin mening til kende - både pro et contra - om arkitektur i "stedets ånd."

[Historie-online.dk, den 17. september 2019]

← **Forrige artikel** (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kunst-arkitektur-haver-design-mode/faaborg-museum-and-the-artists-colony>)

SE RELATEREDE ARTIKLER

(<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kunst-arkitektur-haver-design-mode/industriminder-i-det-gamle-aarhus>) (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kunst-arkitektur-haver-design-mode/nicolas-henri-jardin-den-danske-klassicismes-fader>) (/article/items/view/2940/4)